

Bokslut 2022

Socialförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Socialnämnden	3
1.1 Verksamhetsbeskrivning.....	3
1.2 Sammanfattning.....	3
1.3 Händelser under året	3
1.4 Driftredovisning	4
1.5 Måluppfyllelse	5
1.6 Investeringsredovisning	7
1.7 Personalredovisning/Arbetsmiljömål	7
1.8 Framtid	8

1 Socialnämnden

1.1 Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för familjerådgivning samt konsumentvägledning.

1.2 Sammanfattning

Socialnämnden visar ett överskott gentemot budget om 8,6 miljoner kronor. Detta är en förbättring jämfört med tidigare prognoser. De viktigaste anledningarna till att utfallet för året blev så pass mycket högre än tidigare prognoser är högre intäkter än beräknat inom IFO, att samtliga sökta statsmedel kunnat räknats in i slutresultatet samt att den avsatta bufferten inte behövt tas i anspråk alls för året som gått.

Verksamheten har även under 2022 påverkas av den pågående pandemin och höga sjukskrivningstal kopplat till detta.

Av nämndens mål uppnås 75% helt eller delvis. Målet om att minska genomsnittet för arbetad tid av timavlönade kommer inte nå upp helt mot uppsatt målvärde, mycket pga pandemin.

Verksamhetens kvalitet och det förebyggande arbetet har på många sätt förbättrats och utvecklats under året.

1.3 Händelser under året

Kompetensförsörjning och bemanning har varit i fokus under året och utbildningsinsatser för chefer har genomfört inom detta. En medarbetargrupp har startats upp där dialog och förankring kring det pågående arbetet med bemanning. Riktlinjer för *strategisk kompetensförsörjning* samt riktlinjer för *en hållbar bemanning med heltid som norm* har arbetats fram och antagits av nämnden.

Arbetet med kostnadseffektiviseringar har fortsatt och vi ser fortsatt minskade kostnader för köpt vård och försörjningsstöd. Genomlysning av *kostnad per brukare* har genomförts som gett mer kunskap kring vilka verksamheter som har ett högt kostnadsläge jämfört med andra och varför. Äldreomsorgen ligger högt sett till nettokostnadsavvikelse och kostnad per brukare ringar in att det är hemtjänst, korttidsvård och hälso- och sjukvården som har ett jämförelsevis högt kostnadsläge. Besparingar för 2023 har riktats till dessa områden.

En samlokalisering av hemvården har genomförts under året och man har även fått en kvalitetsutmärkelse då Mellerud placerat sig som nummer 4 i SPF seniorernas kvalitetsmätning.

Förvaltningen har genomfört en satsning på "tydligt ledarskap" under året där alla chefer fått möjlighet till vidareutveckling, reflektion och coachning i sitt ledarskap under 5 heldagar spritt under året.

Ett flertal satsningar har kunnat göras på förebyggande insatser. Nämnden har antagit en skrivelse som tydliggör prioriteringen på det förebyggande arbetet framåt. Aktiveringspedagog har startat upp förebyggande arbete för äldre. Efter många års väntan har en familjecentral startats upp. Under december flyttade BVC, MVC och ungdomsmottagningen in i de gemensamma lokalerna på Älvan. En inspirationsdag har anordnats för fullföljda studier med inspiration av Skottlandsmodellen.

Mycket arbete har lagts på struktur, uppföljning och tydliggörande av både målarbetet och rutiner/riktlinjer. Detta har bland annat resulterat i tydliga förbättringar i resultaten i öppna jämförelser.

1.4 Driftredovisning

Ordförande Daniel Jensen (Kd)

Förvaltningschef Tanja Mattsson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Socialförvaltningen				
Intäkter	-61 258	-70 181	-53 449	16 732
Personalkostnader	264 767	279 325	276 944	-2 381
Löpande kostnader	96 715	96 387	90 697	-5 690
Sa kostnader	361 483	375 712	367 641	-8 070
Resultat	300 225	305 531	314 192	8 661

1.4.1 Analys av ekonomi

Socialnämnden visar ett överskott mot budget på +8,6 mnkr, vilket är en förbättring från prognosen i delårsbokslutet med 4,5 mnkr, detta främst pga. intäkter som ej fullt ut budgeterats. Pandemin har under årets början påverkat verksamheten som haft en hög sjukfrånvaro. Merkostnader för "flyktingverksamhet" har täckts helt av bidrag från staten.

Svårigheten att rekrytera vissa tjänster har präglat hela året och resulterat i ett större överskott på personalkostnader. Inom vård och omsorg har personalkostnaderna istället ökat bla. på grund av kostnader för att lösa sommarbemanningen och hög sjukfrånvaro. Delar av statsbidragen har finansierat befintlig verksamhet för bla. personal- och utbildningskostnader. Till följd av ovan har förvaltningen inte behövt ianspråkta bufferten.

De största enskilda posterna som påverkar förvaltningens utfall är:

- Överskott personalkostnader pga vakanta tjänster på flera enheter som inte kunnat tillsättas **+ 6,4 mnkr**
- Ersättning för höga sjuklönekostnader **+1,3 mnkr** pga covid-19
- Ökade kostnader för arvoderade familjehem **-0,8 mnkr**
- Ökade kostnader för köpt vård inom IFO samt stöd och service **- 2,9 mnkr**
- Ökade kostnader för drivmedel **- 0,4 mnkr.**
- Kostnader för tillfälligt inhyrd personal **-2,4 mnkr.**
- Flytt av semesterveckor och extra pass **-1,1 mnkr**
- Intäkter inom IFO från migrationsverket, nytt avtal för dödsbohandläggning och budget- och skuldrådgivning m.m. **+3,5 mnkr**
- Minskade kostnader för försörjningsstöd **+1,0 mnkr**
- Buffert **+1,5 mnkr**

Per verksamhetsområde är utfallet fördelad enligt nedan:

Stöd och service + 2,5 mnkr

Verksamheten gör ett överskott sett mot budget till följd av lägre personalkostnader (+2,6 mnkr) och högre intäkter (+0,7 mnkr). Det har under året även varit ökade kostnader för köpt vård (-0,9 mnkr). Inom Stöd och service finns en lång tradition av att arbeta aktivt med schemaläggning och bemanning och använda det avtal om årsarbetstid som finns.

Individ och familjeomsorg + 5,6 mnkr

Försörjningsstöd har vid årets slut ett överskott (+1,0 mnkr). Ett underskott syns gentemot budget avseende köpt vård (-2,0 mnkr) dock är kostnadsläget väsentligt lägre än föregående år och budgeten är därför för året sänkt. Även arvoderade familjehem har under året haft ökade kostnader (-0,8 mnkr). Underskotten balanseras upp av ett överskott avseende personalkostnader då alla tjänster ej varit tillsatta under året (+4,2 mnkr). IFO har fortsatt egen personal och den enda inhyrda konsulten som varit inne under året avslutades under sommaren (-1,0 mnkr). Det har under året tillkommit ett nytt avtal avseende dödsbohandläggning samt budget- och skuldrådgivning, även ej budgeterade intäkter från migrationsverket gör att verksamheten får ett överskott på intäkter (+3,5 mnkr), intäkterna är även förknippade med vissa av ovan nämnda ökade kostnader.

Vård och omsorg boende + 0,1 mnkr

Ångenäs gör ett underskott på -0,5 mnkr och har haft höga kostnader för att klara sommarbemanningen med extra kostnader för flyttade semesterveckor och extra pass (-0,3 mnkr). Fagerlids boende gör ett mindre underskott på -0,2 mnkr till följd av ökade personalkostnader under hösten vid längre covidutbrott (-0,2 mnkr). Fagerlid har klarat

sommaren bra utan extra kostnader för flytt av semesterveckor och extra pass. Skållerudshemmet har under hela året haft ett flertal ej belagda platser vilket bemanningen anpassats efter, därför gör verksamheten ett överskott på +0,4 mnkr.

Vård och omsorg övrigt - 1,9 mnkr

Hemvården gör ett underskott (-3,3 mnkr), högre personalkostnader för flytt av semesterveckor och extra pass (-0,9 mnkr) samt ökade bilkostnader ink. drivmedel (-1,1 mnkr). Korttid och rehab gör ett överskott (+0,2 mnkr) pga vakant tjänst på rehab. Hemsjukvården gör ett mindre underskott (-0,2 mnkr) då det varit särskilt svårt att rekrytera och flera sjukskötersketjänster varit vakanta (+0,5 mnkr) och det till viss del funnits inhyrd personal (-1,3 mnkr).




Stab och administration + 0,9 mnkr

Inom stab och administration finns ett visst överskott avseende personalkostnader på grund av vakanta tjänster.

1.4.2 Åtgärder

Bedömningen är att det viktigaste arbetet framåt för en fortsatt budget i balans är att bibehålla implementerade arbetsätt för kostnadskontroll av köpt vård, fortsätta arbetet med process 24-24-48 inom AME/ekonomiskt bistånd samt att fortsätta arbeta aktivt med schema och bemanningsfrågor. Att implementera riktlinjerna för en hållbar bemanning med heltid som norm och påverkansbar schemaläggning är nästa viktiga steg i detta.

1.5 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndsmål	Nyckeltal
Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.	<p>Sociala området ska ha väl fungerande bemanningsprocesser</p> <p></p> <p>Målet ej uppfyllt</p>	<p> Arbetad tid av timavlönade</p>
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	<p>Medarbetarnas trivsel och nöjdhet ska öka</p> <p></p> <p>Målet uppfyllt</p>	<p> Trivsel i mätsticka</p>
	<p>Sociala områdets myndighetsutövning ska vara rättssäker</p> <p></p> <p>Målet uppfyllt</p>	<p> Användandet av gemensam individuell plan (GIP) och samordnad individuell plan (SIP)</p> <p> Egenkontroller</p>
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	<p>Sociala områdets övergripande processer ska vara tydliga</p> <p></p> <p>Målet uppfyllt</p>	<p> Kartlagda processer</p>

1.5.1 Analys av måluppfyllelse

Av nämndens mål uppnås 75% helt eller delvis. Socialnämnden har för 2022 fyra prioriterade mål;

1. Socialförvaltningen ska ha väl fungerande bemanningsprocesser. Målet är inte uppfyllt. Socialförvaltningens bemanningsprocesser mäts genom att kontrollera andelen arbetad tid som utförts av timvikarier som i genomsnitt för året ska vara max 15%. Genomsnittet för året landade på 18% i snitt vilket innebär att målvärdet inte kunnat uppnås trots stora arbetsinsatser kopplat till detta. Pandemin och svårigheter att rekrytera har försvårat arbetet. En bra grund för det vidare arbetet är dock nu lagd och under 2023 kommer målet kvarstå och riktlinjerna för en hållbar bemanning kommer implementeras.

2. Medarbetarnas trivsel och nöjdhet ska öka. Målet är delvis uppfyllt. Mätning av trivseln via mätsticken genomförs månatligen. Utfallet per december är 3,8 vilket således är något lägre än det satta målvärdet om 3,9. Resultatet har dock på flera sätt förbättrat sig, strax före sommaren var snittet 3,5 så det har tydligt vänt uppåt under hösten. Under året har sammanlagt 5 av förvaltningens totalt 23 arbetsgrupper legat på ett trivselvärde under 3,0. I december är det 2 grupper som ligger kvar under 3,0. För båda dessa grupper finns handlingsplaner framarbetade för att förbättra trivseln och arbetsmiljön. Det finns sex övergripande aktiviteter som förvaltningen arbetar med kopplat till målet om ökad trivsel. Dessa är tillika aktiviteter kopplat till arbetsmiljömålet.

Nedan aktiviteter kommer genomföras för att målet ska nås vid årets slut

- **Aktivt medarbetarskap; de som inte har genomgått workshop ska göra det.** *Under hösten har förvaltningen satsat på utvecklingsdagar till alla medarbetargrupper.*
- **Satsningar på utbildning och "träning" i ledarskap** *Utbildningen har slutförts med gott resultat.*
- **Kompetensförsörjningsplan ska tas fram.** *Riktlinjer för strategisk kompetensförsörjning antogs vid socialnämndens sammanträde i november.*
- **Hållbar bemanning med heltid som norm.** *Riktlinjer antogs av en enig socialnämnd vid juni månads sammanträde, utbildningsinsatser har genomförts under året, medarbetargrupp har startats upp och en pilot har startats upp.*
- **Processkartläggning för ökad tydlighet kring det systematiska arbetsmiljöarbetet.** *Processkartläggning är genomförd och ett nytt mötesforum är inrättat för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar och systematiskt utvecklas löpande.*
- **Pedagogiskt/professionellt förhållningssätt och internutbildning ska startas upp under året.** *Utbildningsinsats omfattande två heldagar för all personal inom stöd och service har genomförts under hösten. Flera insatser har även gjorts inom äldreomsorgen i samband med utvecklingsdagar. Tjänst som enhetschef med uppdrag internutbildning har inrättats som tills vidare tjänst.*

3. Socialförvaltningen övergripande processer ska vara tydliga. Målet är uppfyllt. På förvaltningsnivå är fem av fem processer klara, process för ekonomiuppföljning, för systematiskt arbetsmiljöarbete, introduktion, bemanning samt administrativt stöd. Exempel från verksamhetsnivå är en ny rutin för in och utflytt på särskilt boende tagits fram, rutiner för avvikelser och genomförandeplaner har uppdaterats inom både vård och omsorg och stöd och service.

4. Myndighetsutövningen inom individ och familjeomsorg ska vara rättssäker. Målet är uppfyllt. Arbets sätt för ärendegenomgång och uppföljning följer plan och vi håller lagstadgad utredningstid i alla ärenden i nuläget. Ett stort arbete har gjorts med uppdatering av riktlinjer vilket ger ett bra stöd i myndighetsutövningen. Sedan våren 2022 finns en gemensam biståndsenhet med Bengtsfors vilket ger ökade möjligheter till specialisering och ökad kvalitetsutveckling inom bistånd för äldre. Rutin för intern samverkan har utvecklats genom införande av GIP (gemensam individuell plan).

1.6 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt (Tkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisas
Inventarier Fagerlidshemmet	330	284	46	Ja
Grundutrustning/Sängar VoO	200	159	41	Ja
Inventarier hemvården	160	114	46	Ja
Maskiner Fryken efter brand	258	258	0	Ja
SN cross trainer	80	80	0	Ja
SN div inventarier	33	0	33	Ja

1.6.1 Analys av utfall

1.6.2 Slutredovisning

Samtliga projekt slutredovisas. Det mindre överskottet beror delvis på långa leveranstider.

Utöver angivna investeringar i tabellen ovan finns det även en investering för inköp av tilläggsmoduler i Lifecare på 277 tkr, vilket finansierats av ett investeringsbidrag.

1.7 Personalredovisning/Arbetsmiljömål

	2021	2022
Sjukfrånvaro totalt %	8,65	8,06
Sjukfrånvaro korttid*	4,41	4,76
Kostnader för korttidssjukfrånvaro*	4 692 035	5 546 664
<i>Avser perioden 2021-01-01-2021-11-30, 2022-01-01-2022-11-30</i>		
<i>* Avser de första 14 dagarna i sjukfrånvaron</i>		

Sjukfrånvaron ska sänkas med målsättning att inte överstiga 5 %

Verksamheterna påverkas fortsatt av den pågående pandemin och höga sjukskrivningstal. De högre kostnaderna 2022 jämfört med föregående år beror på att korttidsfrånvaron, som är mest kostsam, är högre även om sjukskrivningstalen på helheten minskat något.

Redogörelse för vilka aktiviteter förvaltning/nämnd genomfört under året gällande arbetsmiljön för att uppnå det övergripande arbetsmiljömålet

Socialförvaltningen har valt att koppla de sex aktiviteter som vidtas för att öka trivsel, ett av socialnämndens mål 2022, även till arbetsmiljömålet då dessa går hand i hand. Dessa aktiviteter följs upp under målanalys.

Sett till sjukfrånvaron ligger förvaltningen en bit över målet om att ta sig under 5%, vilket till stor del har att göra med effekterna av Covid-19. Inom förvaltningens verksamheter har stor vikt tvingats läggas på att följa de restriktioner som funnits kring smitta och smittspridning, vilket ökat främst korttidssjukfrånvaron. Vi ser dock en liten nedåtgång jämfört med föregående år på totalen och förhoppningen är att den trenden kommer fortsätta samt att läget återgår mer till det normala så att man kan arbeta på ett annat sätt med att sänka sjukfrånvaron.

Sett till kostnaderna för korttidssjukfrånvaron har det skett en ökning jämfört med samma period föregående år, vilket till stor del har sin förklaring i första kvartalets höga sjukfrånvaro till följd av Covid-19 och förhållningsregler kring smitta.

1.8 Framtid

Socialförvaltningen behöver fortsätta arbetet med kostnadseffektiviseringar framåt. Till 2023 har förvaltningen fått en minskad ram om 6,2 milj. Effektiviseringar behöver till framförallt inom de områden som kostnad per brukare identifierat ligger högt. Att arbeta på rätt sätt med schema, bemanning och kompetensförsörjning är avgörande här och detta är också prioriterade mål antagna av socialnämnden för nästkommande år. Rätt ambitionsnivå i myndighetsutövningen är en annan viktig faktor.

I nuläget finns ett underskott på särskilt boendeplatser för äldre med inriktning demens men ett överskott för somatikplatser. Förvaltningen kommer arbeta fram en plan för hur detta kan mötas med omställning inom befintlig verksamhet samt arbeta fram en långsiktig plan för inriktning och kvalitet inom äldreomsorgen. Arbetet med god och nära vård och fortsatt utveckling av vårdsamverkan är en annan viktig omställning.

Inom LSS är 50% av brukarna idag över 65 år och målgruppen kommer inte fyllas på i samma utsträckning framåt vilket innebär att anpassningar behöver göras gällande utbud och innehåll för särskilt boende och sannolikt även för daglig verksamhet. Även detta kommer sammanställas i en långsiktig utveckling plan.

Inom IFO har en organisationsförändring planerats för och dialog förts under hela hösten 2022. Denna förändring kommer genomföras under 2023 och innebär en viktig framtidssatsning för hela förvaltningen med fler specialiserade enheter och möjligheter till en fortsatt utveckling av myndighetsutövningen. Organisationsförändringen omhändertar barnrättsperspektivet och rustar verksamheten för de förändringar som kommer i nya socialtjänstlagen.

Inom ramen för det goda livet i Dalsland driver vi planeringen framåt och hoppas få till en satsning på tidiga samordnade insatser inspirerat av Skottlandsmodellen med stöd av regionen. Detta är en viktig långsiktig förebyggande insats för barn och ungas välmående på lång sikt.